

'Noel Yıldızı (Euphorbia pulcherrima)'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 29.12.2015 Брой: 12/2015

Atatürk Çiçeği, yaprakları en sık parlak kırmızı renge bürünen, Sütleğengiller familyasından bir bitkidir. 1843 yılında, Poinsettia olarak da adlandırılan bu bitki, Avrupa kıtasına getirilmiştir. Batı Avrupa ve Amerika'da bir Noel sembolü olmasına rağmen, anavatanının Guatemala ve Meksika'nın tropikal bölgeleri olduğu kabul edilir. Avrupa'daki ilgi muazzamdır ve bu da süs bitkisi yetiştiriciliği şirketlerinin onun üzerinde sürekli seleksiyon çalışmaları yapmasını gerektirmiştir. İlginç bir şekilde, bitki Afrika, Hindistan ve Kanarya Adaları'nın bazı bölgelerinde istilacı bir yabancı ot olarak kayıt altına alınmıştır.

Atatürk Çiçeğinin Yapısı ve Kimyasal Bileşimi

Atatürk Çiçeği, 3-4 metre yüksekliğe ulaşan bir çalı olarak büyür. Her dem yeşil olan ve yine 4 metreye kadar yüksekliğe sahip yabancı türlerine rastlanır. Saksılarda yetiştirilen melez süs türlerinin büyüme yüksekliği 30-40

cm'dir. Yapraklar eliptik bir şekle, 12 ila 20 cm uzunluğa, çok belirgin yaprak damarlarına ve uzun yaprak saplarına sahiptir. Bitkinin tepelerinde bulunan yapraklar bir rozet şeklinde gelişir ve kırmızıya döner - adeta bir yıldız oluşturur gibi. Yaprakları beyaz, mermer desenli, pembe, sarı, beyaz-krem, çeşitli yeşil tonlarında renkli veya iki renkli olan çeşitleri vardır. Bu yaprakların ortasında, dalın ucunda, bitkinin gerçek çiçekleri filizlenir. Bunlar çok küçüktür ve Aralık'tan Şubat'a kadar çiçek açar. Gerçek çiçek, renkli yaprak rozetinin merkezinde bulunan birkaç küçük çiçekçikten oluşan bir kümedir. Yaklaşık 1 cm uzunluğundadır, tırtıklı kenarları vardır ve üzerlerine bir veya iki büyük, sarı bez bağlıdır. Meyveler, 1,5 x 1,5-2 cm ölçülerinde üç parçalı kapsüllerdir. İçlerinde yumurta şeklinde, pürüzsüz veya hafif pürüzlü bir yüzeye ve soluk gri renge sahip tohumlar bulunur. Bitkinin sütlü özsuyunda, diterpen esterleri gibi toksik maddeler keşfedilmiştir. Brakteler şunları içerir: reçine, sarı ve kırmızı pigment, uçucu yağ, tartarik asit, gallik asit, glikoz, sükroz, nişasta, tuzlar. Bitkinin kabuğu kırmızı pigment içerir. Yapraklar ise şunları içerir: alkaloidler, saponinler, kükürt, yağlar, amilodekstrin ve formik asit.

Halk Tıbbı

Atatürk Çiçeğinin antibakteriyel etkiye sahip olduğuna inanılır. Meyvelerden, yapraklardan, gövdelerden ve çiçeklerden elde edilen özütler, *Micrococcus pyogenes*, *E. coli* ve *P. aeruginosa* üzerinde orta derecede antibakteriyel etkiler gösterir. Fitokimyasallar (terpenoidler, flavonoidler, alkaloidler, saponinler, steroidler) içeren bitkinin tamamından elde edilen bir metanol özütü, *E. coli*, *S. aureus*, *S. typhi* ve *P. aeruginosa*'ya karşı kayda değer bir aktivite göstermiştir. Alkaloidler, terpenoidler, saponinler, glikozitler, indirgeyici şeker ve amino asit içeren Atatürk Çiçeği özütleri, önemli miktarda serbest radikali temizlemiş ve *K. pneumonia*, *S. epidermis*, *B. stearothermophilus* ve *S. typhimurium*'a karşı orta derecede antibakteriyel aktivite sergilemiştir. Bitkinin sütü, ateşi tedavi etmek, ağrıyı hafifletmek, süt üretimini uyarmak, antibakteriyel ve emetik (kusmaya neden olan) bir ajan olarak kullanılır. Meksika ve Guatemala halk tıbbında, siğil gibi cilt lezyonlarının tedavisi için, diş ağrısı için ve tüy dökücü bir ajan olarak topikal olarak uygulanır. Ağrı için, bitkinin yapraklarından yapılan lapa topikal olarak kullanılır. Yaprakların suyu, Aztekler tarafından ateş için kullanılmıştır.